

KATHOLIKUS NÉPLAP

PEST, 1857.

6. szám. I. Félév.

FEBRUAR 11.

A szénégető.

Ti, kik nem jártatok magas bérceken, szédítő sziklaormokon, honnan mérföldekre láthatni; kik óriás fákat, körül köre zajongó csermelyeket, roppant szirtgulákat nem szemlélhettek rónáitokon; jertek F e r n e z e l y e-re, hol az aranyat olvasztják, fogjátok onnan látni, a kopasz vén Rozsályt, annak égre meredező tetőjén pedig a természet nagyszerű csodáit, melyeknek láttára porba roskadnak térdeink ama nevezhetetlen Lény előtt, ki egyetlen intésével, csupán e helyen is, annyi meghatót halmozott rakásra. Sok villám csapkodott már, sok vihar elzajlott e szírhegy magas orma fölött. Némán nézte ő, azon vérzivatarokat is, melyek hazánkat századokon át dulták, de maga nem változott, mert most sincs egy fa, nincs egy csalibokor folotte, mint az ősidőkben, csak a piros fojminez, és a barna havasi eper, egy frís forrással együtt, hogy megélhessen a remete rajta, ha tán ama góthivezetű barlangban, mely a legmagasabb sziklacsucs oldalán délnyugatra fekszik, szállást keresne magának. De hányadik tudja már, mi történt hajdan e vadregényes helyen? Ugy rémlik ne-

kem, valahányszor föltekintek e szikla-óriásra, mintha azt mondaná: „Mit féltek, kicsiny hitűek?” Mert egy szegény, de nagy hitű szénégető emléke van azzal kapcsolatban.

* * *

A Rozsály nyugoti oldalát, száznegyven évек előtt is, gyönyörű bukkerdő koszoruzta, csak alábbtalálható az ember pagonyokra, honnan vastag szöke füstelhők tolakodtak bodros oszlopokban az ég felé. A nap már hanyatlott, de a Rozsály orma még visszagyogott a bucsuzó nap szelid sugaraitól, midőn egyszerre rendítő ordítás csapja meg füleinket. Julcsa! — hangzott keresztül hegyen és völgyen, — Julcsa te! ismétlé az erős hang, mire megint nagy csöndesség lön. A hang után menve, egy férfira bukkanunk, ki egy félig földbe ásott, és nagy hasábfákkal fedezett kunyhó nyílásánál ülén, elmélyedve nézett az előtte füstölgő roppant szénmáglyára. Feje fedetlen és kopasz, egész ruházata és bőre oly fekete, mintha kéményből huzták volna ki; azonban magas termetű, arca nemes és érdekes. Így merenge még egy ideig az ismeretlen öreg, midőn távolról zörögni kezdenek a bokrok, és mindig kivehetőbbé lön, hogy emberi léptek közelitenek feléje.

Julcsa! — — te vagy az? — kérdé nyugtalanul, de szelid hangon a szurtos férfi.

Én vagyok, édes atyám — felelé kedvesen egy szép szöke leány, kilépvén a sűrű lombok közül.

Ugyan hol késtél annyi ideig?

Miska bácsit vártam, édes jó atyám.

No ugy legyen, mert ha megtudom . . . pedig én megtudom ám. —

Mit tud meg, édes atyám? Tán, hogy anyám sirjához járok néha imádkozni?

Azt jól teszed leányom, de lásd. .

Oh ne féltsen atyám! mert ugy akarok én élni, mintha lelke a mennyben volna, testem pedig a sírban rothadna.

Ugy is kell, édes leányom, — — de hol maradt bátyád?

Nagy-Bányán még együtt voltunk az Urnapi körmeneten, s mikor vissza akartam térni, már sehohol sem találtam, pedig Fernezelyen is várakoztam utána.

Bizony az a fiu, még keserűséggel taszítja a sírba fejemet, s hát te csakugyan imádkoztál szegény jó anyáért?

No ne sirj hát, Jer a kunyhóba. — Így ni! ül ide csak mellém. Ugy-e, te is oly jó, oly istenszerető leszesz, mint kedves anyád volt? Oh szegény jó anyád! — nyugodjék békével. De miért kesergesz már megint. Igaz, igaz! beszéljünk másról. S hát mit is tanultál te ma az urnapi szentbeszédből?

Tudja édes atyám, hogy én mindjárt elfelejtem.

Csak tán még is jut valami eszedbe?

Annyit tudok csak, hogy a Krisztus szent testeért, mely az oltári szentségben jelen van, sokat megoltak a pogányok az első keresztények közül.

Lám, hogy tudsz valamit! De elbeszélem én neked. Az mondatott nemde, hogy Frankhon egyik városában, Lyonban, sz. Janos apostol halta után mintegy 75 évvel, midőn Márk Aurel császár uralkodnék, nagy üldözés tört ki a keresztények ellen. A pogányok ugyanis, nem tudván elképzelni, hogyan ehessenek áldozataikban a keresztények valóságos testét és vért, ha csak embert nem ölnek, azon gyanura jöttek, mintha a keresztények valahányszor áldoznak, egy vékony tésztába takart gyermek testét ennék meg. Ezért felzudultak ellenök, kirabolták, kintozták őket, vadaknak löktek, vagy éhséggel gyotörték, kintpadra huzták, sütogették, vagy halálra verték; de ők némán türték, mert azt nem mondhatták, hogy nem valóságos test az, a mit esznek a szentségben. Így haltak el sokan közülök, a történet negyvenhatsz néveiket is feljegyzette, s ezek közt Bibliás azt mondá, midőn kintoztatnék: „Hogy lehetne az, hogy gyermeket egyenek azok, kiknek még az állatok vérét sem szabad izlelni: az apostoli rendeletek szerint.” Attalus pedig, midőn a tüzes vasszéken már minden oldalról égne, mondá kintzóinak: „A mit ti tesztek, az valóban emberevés.” — Eltaláltam-e lányom?

Igenis, — de nem említé atyám, hogy öltek meg egy fiut, a ki szentséget vitt, a börtönre vetett hitvallóknak.

Az édes leányom, máskor történt; Urunk születése után: háromszáz évek múlva, Tarcisius volt az a jó fiu, ki készebb vala halálra veretni az utcán, mint sem kiadja kebeléből az Ur testének szent titkát, hogy azt a pogányok megbecstelenítsék.

Ugy-e atyám? nem is járhattak még a keresztények akkor urnapi körmenetet?

Bizony nem, édes leányom. A tizenharmadik századig még az urnapi ünnep sem létezett, csupán Nagy-csötörtök volt az, melyen az Ur testének fonséges titka megünnepeztetett. Urnapját IV. Orbán pápa rendelte, IV. Béla királyunk korában, 1264-ik évben. S tudod-e különösen miért? — Egy pap Bolsanóban, midőn épen miséznek, emberi gyarlóságára hagyatva, kételkedni kezdte azon: valljon valóságosan jelen van-e a Jézus teste a kenyérszin alatt? S ime a szent ostya tüstént egy vérrel behintett látható testé változott, a kehely-gyoleson pedig, mindannyi véreképekké lettek a véreseppék. A pápa erről, közel lévén akkor Orvietóban, alig hogy értesült, mindjárt magához rendelé és nagy pompával fogadá a megérkezett csodálatos gyolcsot, mely mai napig is ott őriztetik a templomban. Ezen eset birta rá IV. Orbán pápát, hogy fényesebb ünnepet rendelne az Ur testének tisztelésére: az Urnapját.

Igy szokta gyermekeit oktatni a jó öreg, valahányszor a templomból megérkeztek. Most is soká időzött még leányával, ilyes beszélgetések között, midőn azalatt a völgyből, két férfit látunk a szénhely felé közeledni.

Miska te! — mondá csendesen az idősbik férfi, — én nagyon sajnálom atyádat, mert neki egykor boldogabb napjai lehettek.

Erdész ur! — viszonzá Miska, — én arról mit sem tudok; nekem az atyám semmi olyast nem mondott. Vannak-e könyvei atyádnak.

Van egy diák imádságos könyve, egyebet nem láttam. —

Tudod mit, te Miska? Én titeket boldogítani akarok, de arról egy hangot se szólj atyádnak vagy hugódnak: eselekedd meg a mire kérlek.

Szivesen uram! a mi az Isten parancsával nem ellenkezik.

Már hogy is gondolsz olyat? Én csak arra kérlek, menj te atyáddhoz előre, de hangosan dalolva, hogy ne hallhassa a zajtól lépteimet. Kérdezősködjél aztán tőle, a mai ünnep mély titkáról, a mint már megtanítottalak; mert épen azért választám e napot, hogy meggyőződhessen felőle: nem több-e atyád egy szénégetőnél? El ne árulj fiu! Nem fogod megbánni, ha megeselek-szed, a mire kértelek.

Ezzel az ifju elvált az erdésztől, gyorsan lépdelve a szétszórt kődarabok között; néhány perczre azonban megzendult az ének ajkain, és számszorosan visszahangozták a hegyek ezen kesergő régi dalt:

András alatt vérző buzgánnyal,
Vivok mindennap a pogánnyal,
Annak drágalatos véreért
A ki érettem is ontott vért.

A mikor kardom a csalmákat
Ugy aprítja mint a torzsákat,
Igy kiáltok fel Jézusomhoz:
Vigy Uram engem Margitomhoz.

Alig végzé ezt az ifju, már a kunyhóhoz érkezett, hovabelépvén, öelve üdvözlé atyját.

No te rosz fiu! — mondá az öreg neheztelőleg, már hol kőboroltál annyi ideig?

Engedjen meg, kedves jó atyám., — mondá Miska. — Julcsát kerestem mindenütt, de a sok nép közt rá nem akadhatván elkéstem.

Kötvé hiszem. — válaszolá az öreg, — sőt tán az ünnepélyen sem voltál? Pedig tudnod kellene, fiam, hogy V. Márton pápa, a 15-ik század első felében, száz napi bucsut engedett azoknak, kik az urnapi körmeneten megjelennek.

Már pedig én, Istennek legyen hála, épen onnan jövök

Mondd meg hát nekem, ha csakugyan onnan jössz, mit tanultál a szent beszédből?

Röviden csak ennyit: Az Úr testének titka, azért hogy megfoghatatlan, csak észföltti, de nem észelleni. Az Isten nem csalhat, nem is csalatkozik; az ember pedig, ha érzékeire hallgat, könnyen megcsalatozhatik. Az ember sokat nem tud, nem is tehet; de az Isten mindent tud, és mindent tehet, mert neki semmi sem lehetetlen.

Ez igen szép, fiam! — Nem vártam ma ennyit tőled.

Az is igaz, ugy-e atyám, hogy a természetben is vannak oly titkok, miket a bölcsek esze sem foghat fel?

Nagyon is igaz, édes fiam; mert lásd, — ki mondhatná meg csak azt is: honnan jő, s hová megy a szél? miből van a tűz teremtve? mi módon nőnek a fűvek? hogy teremhet az onegy föld annyiféle növényeket? miként támadnak a gondolatok agyvelőnkben? mi módon fejedrednek meg hajunk szálai? miért illatozik a rózsza, s miért illatos a tulipán? miért izlik szánkknak az édes, és miért nem a keserű? — Ime, a csekélységekben is kivizsgálhatlan titkok rejlenek. Azért el kell ismernünk, hogy eszünk fölött is sok igazságok vannak, miket tagadni képtelenség.

Ilyen titok ugy-e atyám, az átváltozás szent titka is? —

Tudd meg fiam, hogy minden átváltozás titok. Mert például ki foghatja föl: mi módon változik tejjé a széna a tehén gyomrában? hogyan változik a csuf hernyó, oly szép repkedő pillangóvá? hogy változik gyémánttá a szén, a melyből létre jött? mi módon változik élő testté és vérré bennünk az élettelen holt kenyér? és hogy változhatnak azon egy vér: testté, csonttá, bőrré, hajjára, körömmé az emberben? — S ha a földi dolgokat sem értjük, kivizsgálhatjuk-e a mennyei titkokat. Jelesen, ki fejtheti meg: mi módon változtatta vérré Mózes, az Isten hatalma által, az Egyiptusi vizeket? vagy miként változhatott kígyóvá az Aaronvesszeje?... Így győzi le az Isten hatalma a mi tudományunkat.

S miért nem említé itt atyám, az Úr testének titkát? —

Azt ugy is tudhatod, fiam! hogy a ki földön jártában: a vizet a legjobb horrá, és a kenyeret természetes evés által onttestévé változtathatta, az ugyanazon testét is képes lelkünk kenyérévé tenni. Hiszen még az ördög sem kételkedett azon, midőn Jézust megkísértette, hogy a köveket is képes ő kenyerekévé változtatni; egy keresztény pedig csak nem lehet alábbvaló az ördögnél. —

De hogy lehet oly kicsiny az Úr teste, mint egy ostya? —

Édes fiam! — az Isten a nagyot is kicsivé teheti. A kis makkban például, egy nagy fa, annak egész alakja és képe megfér; mert a mi nem volna meg benne, az belőle ki sem kelhetne. Szemünk parányifényében is, egész hegyek, rónak, mérfoldekre terjedő síkságok rajza elfér. Sőt az Isten is, ámbár határtalan, mert ötet sem az egek, sem az egek egei be nem foghatják, midőn emberré lon, elfért egy kis emberi testben. Jézus testének szinte hely sem kelle, hol beférjen, mikor a zártajtón át bement tanítványihoz, s azért rémültek meg tőle a tanítványok, azt gondolván, hogy lelket látnak. Ne is képzeld a Jézus testét oly durvának, milyen a miénk, mert a feltámadott test, már lelki test, vagy is a lélek természetével bír. A szent titokra nézve tehát, nincsen kicsiny vagy nagy, a mint azt a manna példázta, melyből a kicsiny is anyynak találtatott, mint a nagy mennyiség.

S hogy lehet oly könnyű az Úr teste, mint egy ostya?

Az Isten, a ki mindent tehet, a nehezet is könnyűvé teheti, mert mit nem tehet, a ki mindenekeket tehet? Az Isten hatalmát font számra mérni nem lehet. A ki ugyanis a tüzet, különvéve a lángtól, súlytalanak teremthette, az saját testét is könnyűvé teheti, mert a ki mással mindenható, az magával is mindenható. Helyen súlytalan a villany is, a mennykövek tuze; megtölthetjük vele az edényt, azért többet nem fog nyomni. S könnyű-e a vas? Már pedig Eliseus próféta, a víz színére usztatta fel a fejsze vasát, mintha elveszett volna nehézsége. Jézus nem különben, midőn a víz fölött sétált, minden súly nélkül járt azon. Sőt a mennyekbe is, oly könnyen szállott fel, mint egy könnyű pehely, holott akkor látható emberi testben volt. — Lásd fiam! soha sem mondhatjuk józanul: Elég hatalmas-e az Isten, azt vagy azt megcselekedni?

Monója meg még atyám: hogy lehet elfogyhatatlan az Úr teste?

En is kérdem tőled: hogy nem fogyott el a nap hat ezer évek óta, midőn minden nap számtalan fényrészeit szórja szét a világon? — Az Úr teste halhatatlan már, és így romolhatatlan, emészthetetlen, azért el sem fogyhat. S ugyan mi fogyasztathatná el! hiszen gyomrunk még bélgilisztáinkat sem emésztheti meg. De volna bár gyomrunk heve, mint az égető tűz, mit tehetne az ellen, a ki ugy alkotta a kölent, hogy az abból készült ruha, még a tűzben sem ég meg. Vagy nézd ama zsidó ifjakat, kiket a tűzkemenczébe vettetett Babylon királya, megemésztette-e őket a tűz, kiknek még hajuk szála sem perzselődött meg? Megemésztődött-e Jónás a hal gyomrában, hol harmad napig vala? Az Isten tehát, a ki a Szarepti özvegy maroklisztét ugy megtudta őrzeni az elfogyástól, hogy gyermekével, és Illés profétával, három évig élhetett abból: a ki öt árpa kenyérrel, ugy jól tudott tartani ötezer embert, hogy tizenkét kosár hulladéka maradjon, mintha egy morzsa sem hiányzott volna belőle; az saját szent testét is, mint lelki és halhatatlan edelt, megtudja menteni az enyészettől.

Azt sem tudom még: hogy lehet el a kenyérnek színe, szaga, ize, és alakja, kenyér (mivolta) nélkül.

Ne gondolj természetest fiam! midőn az ur titkáról van szó, mert a természet rendén kívül áll. Azon-

ban nézd csak: az Isten a világosságot nap nélkül teremtetten, mert előbb hozta létre a világosságot, mint sem a napot, azt már a tudósok is elismerik. Van világosság tűz nélkül is, milyen a tenger vízében látható, hol az bizonyos apró fénybogaraktól származik. S lehet-e beszélni száj és nyelv nélkül? Nemde tényleges kelékei ezek a szólásnak, mégis mennyben az üdvözült lelkek, száj és nyelv nélkül dicsérik az Istent. A kenyérnek látszata is el lehet a kenyérnek valósága nélkül, midőn azt kívánja az Isten ezéjja. A látszattal nincs is szükségképen összekötve annak valósága, mert ugye a szent Lélek is, csak látszatra, nem művöltára nézve volt galamb, midőn Jézusra alászállott. Sőt a manna is, csak színére nézve hasonlított a hóharmathoz, nem belső művöltára szerint, mert azt, mint a húst, főzni és sütni lehetett.

Csak azt kérdelem még: miért nem bizhatunk érzékeink tanúságában a hittitokra nézve?

Mintha azt kérdeznéd, fiam: miért nem hallasz szemekkel? és miért nem látsz füleddel? A testi érzékek nem ítélnének az érzék fölötti lelki dolgokról, mert azoknak még a természetben is csak vigyázva hihetünk. Nemde a szívárványban igaz színeket látunk, holott azok csak a napsugarak vissza ütődései az esős felhőkről. Az egyenes pálcát, ha félig a vízbe bocsátjuk, görbének nézi szemünk, mintha megtört volna, pedig az ninesen úgy. S hát Jákob ósátya nem hibázott-e, táogatásában és szája izlésében bizván? Ugye megáldotta Jákobot Ezau helyett, s megette a gödölyét vad hus gyanánt. Nekünk is azt mondják érzékeink, hogy a nap forog a föld körül, pedig a föld forog a nap körül: hogy a nap le és fel megyen, holott a nap se le, se fel nem megy, hanem csak a föld fordul hozzá, vagy le tőle, s az okozza ama csalékony látszatot; — hogy ez a föld mozdulatlan, pedig látásunk és érzésünk daczára is, minden perczen 240 mérföldnyi tért fut meg a levegőben. S tudod-e, hogy egy kis vízcsepben, mely egy gombostő fokáról lefugg, ezernyi apró állatok élnek? S ime, mi megisszuk a vizet, mint a barmok, és nem csodáljuk, mert sem izló, sem látó, sem tapintó érzékeink fel nem foghatják azokat, csupán nagyító üveg segédelmével vesszük észre.

Kerem még, atyám! hogy tehette Jézus láthatatlanná az ő szent testét?

Épen úgy, fiam! a mint láthatatlanná tevő a levegőt, melyet magunkba szívunk; vagy a mint elrejtő magát a zsidóknak szemök láttokra, midőn megakarák kövegni. Most is látható Jézus, csak hogy nem természetes alakjában, miként azt többször cselekedte. Így Mária Magdolnának, midőn sirva keresné az ő testét, kertésznek látszott lenni, és reá nem ismert. Az Emmausi két tanítványnak pedig, idegen képében és más ábrázatban jelent meg, azért nem ismerék őt meg. Mi sem ismerünk reá a kenyér képében, de hogy meg ne csalódjunk, tudatta velünk, hogy a mi kenyérnek látszik, az már nem kenyér, hanem ő maga, és az ő teste. Különbözik pedig, a mi szemünk jó lát, midőn azt mondja, hogy a mit a szentségben látunk: a kenyérnek színe és látszata, mert a szem csak a külsőkről ítélni, és abban hihetünk neki. De mivel az Isten sem csalhat, a ki azt mondja: ez az én testem; neki is, mint szemünk alkotójának, igazságának kell lennie. És így, a

mit a szem lát, az csakugyan kenyérnek színe és látszata; a mit pedig a szem nem láthat, annak belső valósága, a Jézus valóságos teste.

Oh de mégis, atyám! ha láthatnók Urunkat a szentségben?

Elhíszem, — az angyalok is kívánva látják őt; de nekünk hasznosabb így, mert boldogok azok, a kik nem láttak és hittek. Ne kérdjük mi szemünköt, fiam! hihetünk-e az Istennek? mert nem szemünkért, hanem hitünkért fogunk mi üdvözülni; azért ha megbotránkoztatna szemünk, hasznosabb volna kívájni, mit sem miatta elveszni. Bizony éd s gyermekem, ha te többet hinnél szemednek, mint Istenednek, még a keresztény névre sem volnál méltó. Ime! — egy kis fára is rábizzuk mi életünket, egy gyenge hágsóra, vagy egy kis faacsonakra, és te reád én Istenem, ne bizzam-e az én lelkemet? Oh Uram! hallgasd meg szolgád szavát: ha mindjárt megolendezs is, még is tehened remélek.

Amen! Amen! — kiáltá berohanva az erdősz, örömtől sugárzó szemekkel, s anélkül hogy kináltatná magát, leheveredett az öreg szénégető mohágyára. Megleptem most ugye-e? de valóban én is meglepette, mivel minden szava, meg annyi tüzes szén gyanánt hullott fejemre. Most már híjába tagadja, mit ugy is tud az egész vidék, hogy csakugyan gróf, vagy valami egyéb, de minden esetre magas méveltségű. Ugyan valja meg! gyermekeinek boldogságára kérem. —

Igaz. — mondá az öreg, keserűen mosolyogva, — miért is volnék én gróf? Hiszen épen mint egy grófnak, nekem is annyit jövedelmez állásom, vagy a mennyországot, vagy a pokolt, a mint teljesitem kötelességeimet.

De nem úgy, Kapor! mert annyi ismeret csak nem lehet egy szénégetőben, az kétségtelen.

Ha megütöközött erdősz ur beszédem igazságán, jusson eszébe, hogy az Isten egykor Balaám prófétát is, tulajdon számára által oktatta.

Ez sem telik ki egy szénégetőnek agyából, — mondá az erdősz.

Már ugyan miért ne? Tudja-e erdősz ur, mi történt a harmadik században, Komana városában? — A püspök választásán, azt mondá valaki csufszágból csodatevő sz. Gergelynek: Itt van Sándor a szénégető, jó lesz püspöknek! A szent ember megnézte a félmeztelen szénporos férfit, s félre vezetvén megtudta tőle, hogy ő egy mévelt és tanult ember, ki csak azért rejtetett a szénégetői rongyok alá, hogy annak álarcza alatt észrevétlenül gyakorolhassa magát a keresztényi erényekben. Ezt hallván, kimosatta őt tüstént a szénporból, felöltöztette saját ruháiba, és püspökké szentelte; a ki miután több ideig egész méltósággal viselte volna szent hivatalát, Decius császár alatt elnyerte a vérszentek koszoruját.

Ezzel is jobban meggyőződtem véleményemben, és most csak arra kérem; tegyen boldoggá engem szép gyermekének kezével.

Uram! — mondá az öreg méltósággal, — nem fogja-e magát sértve érzeni, ha egyet kérdek?

Nem! — felelé az erdősz.

Nem tartanának-e engem eszteleznek, ha egy nagy ökor mellé a járomba, egy kis tinót fognék be? Ezek nem illenek egymáshoz; a szegény sem a gaz-

daghoz. A boldog házassághoz szükséges, hogy a házasfelek becsüljék egymást; de a megbecsülés csak a hasonló sorsuak közt lehetséges, mert a gazdag ritkán szokta becsülni a szegényt. Jól mondá az Isten, midőn Ádámnak feleséget akart adni: teremtsünk neki hozzá hasonló segítőt. — En gyermekemet szerencsétlenné nem teszem, nem tehetem.

Az erdésznek megcsendültek e szavakra mind a két fulei, és rogtón kirohant minden szó nélkül.

É. L.

(Vége következik.)

Kátyolok a nép életéből.

VIII.

Hirharang.

Fák tövéin jár a szeme a szénégetőnek;
Gyakran csalány csipi kezét az eperszedőnek;
Hibát kutat, s hibát lel a kátyolok írója,
Néha darázsfszékbe nyúl, de azért megrója.

Hogy is lehetne megállni; — ni megint mit hallok:
Ilyen, olyan, meg amolyan! — mily gyönyörű hangok:
Megizzott a medenczéje az üstolvasztónak;
Nénémasszony, hugomasszony haranglábon lógnak.

Mint a harang, úgy csilinköl a két jámbor asszony;
Deredara; hogy legalább egy sutot szalaszson;
Hired, neved megmérgezi ajkuk suttogása,
Nincs e síklők fulánkjának félvilágon mása.

„Biz az úgy van, komámasszony; — de el ne áruljon!
A leánya boldogsága hogy rajtam ne muljon,
Azért sugtam meg a titkot még ma hamarjában,
Hogy lendithessen a dolgon mielőbb, korábban...“

Isten bocsá! dehogyan merném ide följegyezni,
Imint szóló komaasszony miket mert fecsegni.
Elég, hogy a jegyeseket e sut ketté vágta;
Egymás után epekedik most mind a két mátká.

„Édes anyám! szépen kérem, ugyan mit vétettem,
Hogy tudtomon kívül ilyen szerencsétlen lettem;
Szétszaggatta szép frigyünket haragos tilalmad;
Hát így nyer az ártatlanság s a hűség jutalmat?“

„Egy szót se, édes leányom! tudom én, mit tettem;
Örülj, hogy a kárhózzától lelked megmentettem;
Ha tudnád, minő gyöngyvirág a szerelmed tárgya:
Utálattá hamvadna át égő szived vágya.“

„Egy szó mint száz, kitagadlak, ha megszemtem nálad,
Roszul választott hívedet, keselyű tubádat;
Bűn és erény nem lakhatik békén egy hajlékban,
Jobb lesz tehát lemondanod, a miglen időd van.“ —

Igy csap le a tüzes villám a csöndes hajlékba,
Igy furdók az élő lég a fénybuborékba.
Volt, ragyogott a boldogság, de a kőd elfedte;
Nincs! s tovább megy büntetlenül, ki azt eltemette. —

Könyhullatás követi a hajadon fohászit;
És emésztő hosszú bánat zive sohajtásit;
Mégmérgező boldogságát a kigyó fulánkja,
Torát üli a rágalom, ez a béke átka.

S a furfangos komaasszony csak úgy hizik rajta,
Hogy a frigy megszakasztását álnokul kicsalta. —
Az a legény főnefedé egykor a kalapját,
Komaasszonynak ez érlelé meg úgy a haragját.

Hajdan így járt az, a ki nem köszönt a zsidónak;
Igen régen volt az, ma már ezért meg nem rónak;
De ha egyszer megbántottad a nép hírharangját,
Ember légy, ha kikerülöd boszuló haragját. —

Azért tehát úgy éljetez, jó falusi népek,
Hogy rátok ne tapadjanak a hirmondó lépek;
Végre: — ha van — falutoknak nyelvez hirharangját
Egesse meg az igazság, s némitsa el hangját.

Nyulassy Antal.

Katholikus hitélet.

H. a J. K! Török-sz.-Miklós január 6. 1857. Mégis csak sok, a mi sok! E felkiáltással dobtam el e napokban a „vasárnapi újság“ egyik számát. Ugy látszik, mintha a mondott lap népboldogító (!) hősei különösen tetszenének önmaguknak abban, hogy minket lelkészeket lelkéztessenek. Nincs oly — valóban avagy látszólag — közhasznú tárgy vagy vállalat, melyből alkalmat ne vennének maguknak bennünket teendőinkre oktadni, utasítani, figyelmeztetni, s alig van oly száma e lapnak, melyben ilyeszerű megjegyzésekre ne bukkannánk: „ha a lelkészek mindenütt így, vagy amugy teljesítenék kötelességüket; ha minden lelkész ilyen volna, — sok ily lelkészt kívánunk e hazának, s. t. eféle.“ Legyen bár szó a tanodák, avagy községi faoskolákról, községi könyvtárak, avagy tűz- s jégkárbiztosító intézetekről stb. al elkésznek mindenkor jut egyegy lelkipásztorságtani lecke, elannyira, miszerint szinte csudálnom kell, hogy e lelkéző urak valamelyike még eddig valamely theologiai tanintézetnél a lelkipásztorság tanszékére nem pályázott! — Idézni nem akarok, részint mert sokra terjednének idézeteim, s a figyelmes olvasó különben is majdnem minden számban feltalálja az idézhető helyeket, részint pedig, mert nem jögyeztem ki a kérdéses helyeket, az egész nyaláb észrevételeket pedig egy egész évi új folyamért sem forgatnám végig még egyszer. — Sokáig vártam, hogy Szabó Imrénk szokott tárgyavatottsága — s helyes tapintatával, és jó humoru modorában egyszer majd csak megköszöni a sok szép eszkét; de minthogy ez mindeddig be nem következett, végre még is csak elszántam magamat, figyelmeztetéssel és az eszmék némi tisztázására felszólalni.

Népnevelés korunk egyik — mindenesetre nagy fontosságu — jelszava, mely minden oldalról viszhangzik; de egyszersmind ugyancsak a népnevelés némely hírlapi — hivatott és hivatlan — lovagoknak kedvencz vesszőparipája is, és hasábtöltő themája, melyet már a miatyánkukba is elvettek, így imádkozván: „népnevelés, jöjön el a te országod!“ s mely aztán legtöbbször, és legkeresettebb alkalmat nyújt a vasárnapiaknak arra, hogy bölcseségeket kifejtve, egyuttal ennek mértéke szerint a lelkészeknek oktatást, dicséretet, vagy megrovást bőkezűleg osztogassanak. — A népnevelés mind az egyház, mind az állam részéről komoly gondoskodás tárgya, bizonyára oly tárgy, melynek előmozdítására hatni minden kereszténynek, és honpolgárnak kötelessége. E szempontból tehát nézeteinket, márcsak az eszmecsere tekintetéből is nyilvánítanunk, a dicsérets tényeket, jó példa, és mások ösztönzése végett is közhírré tennünk, nézetem szerint is üdvös, sőt szükséges; s a mennyiben a „vasárnapi újság“ ezt eszközli, becsülöm őt, és dicsérem. Ugy de a vasárnapiak itt meg nem állapodnak, hanem saját kalapjuk alá akarnának szorítani minden főt, s a melyik oda nem fér, avagy férni nem akar, azt ugyan megnyírják olló nélkül. Allítottak őt t. i. maguknak bizonyos népneve-

lési mintát, s a ki e szerint öntötte az ő népnevelési ügyét, az — főleg ha nem lelkes — náluk babért arat, mit egyébiránt nem veszek nekik rossz néven; ellenben jaj annak, ki az övéktől eltérő minta szerint dolgozik, vagy legalább tartózkodik az ő mintájokat elfogadni; az ugyan bele kerül a fekete könyvbe, ha névszerint nem, legalább az általános lelkes név alatt; s ez az uraim! mi önhitt túlkapásra, nyegle tekintélyeskedés- és hivatlan praeceptorkodásra mutat. — A népnevelést mindenkor szívén hordta a kath. egyház; hogy is ne, hiszen küldetésének, és törekvéseinek fő-célja éppen a népnevelés; csak hogy aztán az egyház oly fogalmat köt e szóhoz, melytől a vasárnapiak népnevelése egykissé eltér. Az egyház ugyanis a nép nevelése alatt, a nép egyes egyénei elmebeli, és erkölcsi tehetségeinek olyszzerű összhangzatos kifejtését érti, melynek segédelmével azok lehetőleg tökéletes erkölcsi egyéniségekké, tehát valószínűleg tökéletes erkölcsi egyéniségekké, hü és békés polgárok, lekisméretes előjárók- s engedelmes alattvalókká képeztesse, vagy is Isten, önmaguk, és felebarátaik iránti kötelemeik pontos ismerete- és hü teljesítésére vezéreltesse. Az egyház tehát a népnevelésben kiválólag az erkölcsi képzést tartja szem előtt, ehez csatolván mint másodrendűt, s amannak eszközt, a tudományokbani oktatást. A vasárnapiak pedig, — ha csak teljes családokban nem élünk működésük irányára, s írásaik értelme felől — népnevelés alatt inkább népoktatást értenek, vagy is kiválólag a nép elmebeli tehetségeinek kifejtését; s habár nem zárják ki az erkölcsi előmozdítását, mindazáltal azt másodrendűnek tekintik, smidőn népnevelésről szólnak, inkább csak anyagi- és társadalmi célok forognak szemök előtt; miért is úgy vélem, hogy sokkal helyesebben eszelkednének, ha népnevelés — Volkserziehung — helyett néptanítást, vagy népoktatást — Volksunterricht — irnának. — Az egyháznak fentebb eléadott népnevelési fogalmából önként következett anyagilag gondos figyelme az iskolák iránt, melyek — miként a történet igazolja — az egyházak árnyaiban, az egyháziak gondos szárnyai alatt keletkeztek, s századokig állottak fen, mielőtt az állam gondoskodását rájuk kiterjesztette volna. Nálunk etény két kiváló tünemény is igazolja: ugymint a milliók, miket a pap-ság a tanodákra fordított; s ama körülmény, melyszerint az iskola vezetése, mindenkor a helybeli lelkesi hivatal sikeres és elválaszthatlan járulékaul tekintett. Amde az egyház, midőn egyrészt az iskolák alapításában azon célt tűzte ki: miszerint a nép minden egyes fia, lehetőleg sor-sához mért oktatást nyerhessen a tudományokban, s ekként, ismét a sor-sához képest, lehetőleg értelmes polgárrá képeztesse; másrészt mégis úgy tekintette az iskolát, mint nagy céljának, a nép erkölcsi nevelésének egyik hathatós eszközét, mely — nézete szerint — nem érdemte el célját, ha talán a tanoncok az írás-, olvasás-, számolásban, s egyéb tudományokban előhaladtak, de a keresztény erkölcsiességben hátramaradtak volna. Az egyház tehát mindenkor arra törekedett, hogy fiait sor-sához mért oktatást nyerjenek ugyan, de azoknak erkölcsi nevelésüket, — tehát a tulajdonképeni népnevelést — soha szükségkép nem feltételezte a föld- s természetrajz, történelem s számtan ismeretétől, sőt az olvasás- és írástól sem; hanem igen is attól, hogy a kátét jól tudják, s az verőkké válják, erkölcsi kötelességeiket szívökhöz véssék, s az emberi nem történetének legfontosabb, s legtanulságosabb, sőt egyedül egyetemes érdekű részét, az ő és új szövetség történetét ismerjék. E jellemző megkülönböztetést nem fogártani a vasárnapi újság híveinek kissé figyelembe venni. — Hogy pedig az egyház, mindig biztos tapintatával, eltalálta a gyakorlati igazságot, azt a tapasztalás is igazolja; csak hogy e tapasztalást nem a fővárosban, sem az íróasztal mellett, hanem az úgy nevezett tudatlan nép körében, annak rétegeibe behatva, gondolkodás-, érzés- és eszelekvés módját tanulmányozva kell, és lehet meríteni. Nekünk, kik hivatásunknál fogva a nép közt forgunk, s annak szívét és lelkét, éppen sz. hivatalunk folytán kiismerni, kitanulni alkalmunk, és módunk van, terjedelmes tapasztalataink vannak e részben; és én egymagam számokkal tudnám kimutatni,

mikép a nép irastudatlan (szándékosan használom e szót, mert tudni kell, miként számosan találkoznak a nép közt, kik jöllehet iskolát nem jártak, olvasni még is megtanultak) részében, ugyanazon adott körülmények közt, aránylag éppen nem találtam kevesebb erkölcsiességet, józan életet, engedelmességet, rendszeret, hűséget, s főleg igaz vallásosságot, mint az iskolát járt tanultabbaknál; nemcsak, de sőt többnyire éppen ezek közt tűnnek fel azon veszedelmes egyének, kik csekély, és tökéletlen tudományukban felfuvalkodva, azzal az együgyűbbek, sőt nemritkán a jó rend rovására visszaélnek, s kik közül egy több bajt okoz a polgári előjáróságnak, mint tíz amazok közül. Exempla sunt odiosa. Avagy bizonyítsa be nekem valaki: vajjon erkölcsi jobbnak, avagy sorsával elégedettebb lesz-e az ekevasnál az a pusztai béres, ki a háromszázyu kievárosi tanoda minden tudományát kimerítette, s hetenkint szorgalmasan elolvassa a „Vas. Újságot“, mintsem az a másik, kit édes anyja, neje, vagy a pusztai önkéntes-dilettans tanító (olykor az uraság egyik dohányosa!) esupán olvasni, s legfelebb nevet leírni tanított meg, és tudományát csak imádságos könyve, szentek élete, s István bácsi naptárának forgatásában gyakorolja? Szeretném látni jobban szánt-e amaz, mert szép írása van, vagy jobban fog-e rakodni, mert az iskolában tán a természet- vagy erömítanról is hallott valamit? —

Szinte szíves volt a vasárnapi újság, közelebb egy községi könyvtár alkalmából is megtisztelni bennünket lelkészeket, még pedig oly könyvtár alkalmából, melynek székénye a „Vas. újságot“, „Vas. könyvtár“, „boldogházi vitéz örmester ujonujnépholdogító történetét“, és más ily szöri, csupa vasárnapi munkákat tartalmaz, de melyek közt a valószínű boldogházi István bácsinak, és az ő naptárának természetesen nincs helye! Már bocsássanak meg a vasárnapi újság, t. írói: én nem veszem nekik rossz néven, ha vasárnapi műveiket vásárra viszik, és ajánlják, de azt mégis, legszelidebben szólva, szerénytelenségnek tartom, hogy azoknak a lelkesek megrohanásával is kelendőseget szerezni kívánnak. Még azon esetben is, ha csupa önzetlen jószándék vezérli őket, s ettől indítatva, ily községi könyvtárak mellett kardoskodván, jönnek (talán jogos- és ildomosnak is?) látják a lelkeseket apostrophálni, legyenek szívesek legalább kijelenteni, mily felekezeti lelkeseknek szól a lezke; mert már biz én csak nyiltan kimondom, hogy inkább ellene mondok minden községi és iskolai könyvtárnak, semmint az önök vasárnapi műveit magam adjam hiveim kezébe.

Végezetre emlékszem: miként a „Vas. újság“ egyik számában, egy öngyilkosnak pompás temetése iratván le, s e tény a tiszteletes ur által tartott halotti beszéddel együtt magasztaltatván, egyszersmind a másik részen ily esetekben használt gyakorlat, kereszténytelen szigorúnak nevezetett. Lássák uraim! ez hiba; mert hiszen mi az önök pompát nem zavarjuk, sem szokásaikat ily szép czimékkel nem illetjük, sőt higgyék el, hogy mi, ha már önök a műveit- séget (!) odáig fejtették, jobban szólva feszítették volna is, miszerint a decantált emberi jogokat az isteni jogok, és törvények fölibe emelvén, az öngyilkosokat nemcsak pompásan, szebbnél szebb dícsbeszéd-ek mellett eltemetik, hanem talán, mint emelkedett lelkű hősöket (!) megis éneklik — mi ugyan meg is történt már —, hogy mi mondom, fogunk ugyan e felett elmélkedni, de önök dolgába nem avatkozandunk; hagyjanak hát minket is békével; tudjuk mi, — higgyék el — mit eszelekvünk, és bizony nem sokba kerülne kimutatnunk, miként úgy nevezett kereszténytelen szigorunk legalább nem istentelen, mert legalább is órástétel, protestatio Isten örök, és változhatlan jogának sérelme ellen; de meg erkölcsi hatását tekintve sem céliránytalanabb annál a képzelt keresztényies szelidség- és részvétyszerű legyezésnél.

Mindezeknél fogva arra ohajtanám figyelmessé tenni a „Vas. újságot“: hogy emlékezzenek meg a kellő szerénységről, mely őtet megtanítandja, miként nem megy az, hogy ő mindent saját kaptafajára huzhasson; ne feledje, jelesen a tanodákra vonatkozólag: miként ő nem tud, nem tudhat mindent, sőt igen sokat nem tud, s higye el, hogy sok, igen sok tanoda

alakul, fejlődik és virágzik e hazában a nélkül, hogy a vasár-napi kürtöt tág tudóval megfuvatná; miként továbbá a lelkesnek iskola körüli teendői oly practicus valami, s a körülményekhez képest oly különféleképp alakulnak, miszerint az előmenetelt, vagy hátramaradást, a buzgóságot vagy hanyagságot csak a fenforgó nehézségek, és akadályok vagy viszont már kivívott előnyök helyes ösmerete mellett, és így általánoságban épen nem lehet jellemezni, s megítélni; azt is jó lesz figyelembe venni: miként ugyanegy hivatásu emberek sem bírnak mindannyian egyforma tehetség- és szerencsével, és így például, míg egyik lelkész szerencsés tapintata és modorával, egyszersmind több szabad idővel rendelkezhetvén, szinte feleslegessé teszi a tanítót az iskolában, addig a másik, e tulajdonokkal kevesbé bírván, viszont tanodája külső s anyagi érdekei körül, a tanító megválasztása, s bővebb művelése körül fáradozik ernyedetlenül, és sükeresen: ne feledje még azt se, miként olykor elméletileg igen szép és üdvös, s a papíron könnyen kivihető lehet valamely eszme, p. o. a községi könyvtárak, és faiskolák, a mely aztán még is gyakorlatilag, a fenforgó körülmények közt könnyen esőtörtököt mondhat; nagyon figyelmébe ajánlom azt is: miként a mások meggyőződését tisztelnünk kell, — főleg a valósít — még akkor is, ha a miénktől eltér, s csak ugy szabad, és kell az ellen vívunk, hogy egyszersmind ne sértünk, ne keserítsünk; és mindezeket figyelembe véve, hagyjon fel a praeeptorkodással, hiszen ugy is tudhatja, miként nem ő az az illetékes bíró, ki előtt hivataloskodásunkról számot adni tartozunk, s kitől a dícséretet színtoly szerényen fogadjuk, mint megalázóva az érdemlett megrovást.

Szinte jól esik, hogy e kelletlen és kellemetlen sorokat, egy örvendetes tudósítással zárhatom be. Ma ugyanis épületes tények valánk tanni. T. i. a mai ünnepélyes istentisztelet alatt, templomunknak — ünnepeken rendes — tömörsége mellett, Földesi Mihály, déva-ványai születésű 19 éves hely. hitvallásu ifju, kovácslegény, tette le a kath hitvallást. Jól esett hallanunk, mily szilárd, érthető hangon mondotta végig, a különben esedés, szinte félénk ifju, a hitvallás fontos szavait, s látunk, mily alázattal, s illetett buzgósággal járult az oltárhoz, hogy az angyalok eledelét legelőször magához vegye. Ezen szelid, jámbor, munkás ifju, ki mindenkinek megnyerte szeretetét, kivel érintkezett, az isteni Gondviselés örökköles intézkedéséből, Lábos János egykor több gymnasiumi osztályt végzett, értelmes és hitbuzgó kath. mesterhez került, kinek jámbor családja körében saját szemével szemlélte a kath. hitnek malaszt- és áldásdús hatásait a jó lelkekre. Ezen tapasztalása lassankint figyelmessé, sőt tudvágyóvá tette, s több ízben szót váltván mesterével vallási tárgyakról, és ez által, leginkább „Segur bizalmas feleleteinek” segédelmével felvilágosítván, az isteni kegyelem hatása alatt mindinkább érezni kezdte az ürességet és hiányt, mit vallása, igazság után szomjazó lelkében hagyott. A kételkedést lassankint vágy és ohajtás, ezt ismét elhatározott szándék váltotta fel, az igaz anyazentegyház kebelébe visszatérni. Ertesítvén mesterét e szándékáról, ez igen helyes tapintattal mellőzte a kérdést, s a dolgot érni hagyta. Végre az ifju egykor, mestere távollétében jelenti magát nálam, és előadja szándékát. Faggattatván szándéka indító okairól, és elébe tartatván az is, hogy majd szülei, s rokonainak haragját vonhatja magára, együgyűen ugyan, de egyszersmind érzéssel, és értelmesen eléada, miként más indoka nincs, mint az, hogy régi vallásában megnyugvást többé nem talál, s ugy érzi, miként a kath. hit tökéletesebb; rokonainak hozsankodását pedig a mi illeti, azt sajnálni fogja ugyan, de nem tehet róla. Katechismust kapván, oda utasított, miként a következő vasár- és ünnepnapokon a tanulásra jelenjék meg. Nyert tehát ismét egy héti gondolkodási időt, azonban a határnapon, és utána következő ünnep- és vasárnapokon, daczára a sár, és rosz időnek, a 3/4 órányira eső pusztáról, hol lakik, pontosan megjelent, és a tanulásban elannyira sebesen haladt, miszerint azt 4—5 lecke után befejezhattük, s ez természetes is volt, mert hiszen mesteréveli beszélgetéseim felül, a napi munka bevégzése után csak azt várta, hogy kiki lenyugodjék, s felkelvén, és világot gyujtván, óra hosszant forgatta a katechismust. A keleti bölcsekkel indult ő el, a fel-

tetszett fényes csillag, az égi malaszt vezérlete mellett, felkeresni a Megváltót; nem riadt vissza a keresés fáradoalmaitól, a népek gúnya- s ellenkezéseitől; és ime épen a bölcsekkel egyszerre ért el Bethlehembe, hol ugyan már nem a bölcsőben, hanem a szeplőtelen tiszta áldozatban imádtá a világot új királyát, bemutatván szívének aranyát, töményét, és myrháját, az ész alázatos meggyőződését, a szív tisztaságát, az életnek kellemes illatu jámborságát. Valóban egyegy alkalmasabb napot alig választhatott volna e fontos, mert az örökkévalóságba átszövődő tény végbevételére, mint a mai ünnepet. Áldást mondottunk reá szívünkbelől, hogy e szent, ezen egyedül üdvözítő igaz hit, vezérelje, őrizze, erősítse őt (lte egész pályáján: de áldást mondottunk a jó mesterre is, kinek okos mérséklettel páruult hitbuzgósága ily szerencsés sükert eredményezett!

II.

Kereseliget, 15. jan. 1857. Ujévi ajándokul jelentem föl a drága honfiaknak oktatására: hogy Somogy-megyében, Kaposi járásnak Kereseliget nevű falujában ez előhaladási korszak, az 1857 év, ismét egy újonnan, keményanyagból épült, igen pompás és kényelmes tanodai lakot szült. Ugyanis e községnek lakói is hiszik már, hogy a tudományos műveltség biztosan vezet a gazdagulás, és boldogság elé. Egy év elforgása alatt Nagy István bírónak esüggedetlen szorgalmával, és a nagylelkű közbirtokos kegyuraságoknak hozzájárultával, a plebaniálakkal szemközt áll a néptanoda, melyhez hasonló az említett kerület egyéb falvaiban föl nem mutathat. Januárhó 12-e volt a kedves nap, hogy a cs. k. szolgabíró t. Csorba Eduárd ur körünkbe magát megaláztatva, a közel ezredéves Istenházában, a bevégzett terhes munkáért köszönetet mondván Isten Ő Szent Fölségének, szép vendégkoszoru jelenlétében, az új épületet megnyitá; rövid és nyomos szavakkal az oskolamestert erkölcsös és példás életre intvén, a növendékeket kieszott jeles iskolai ajándékok átadásával, vas szorgalomra serkentvén, ünnepélyesen rendeltetése ezélanak is általadta. Szinte röpszerűen lelkünk az igaz örömtől, mi miatt mindnyájan mint egy újjá születünk. Ez a kedves nap szívünk táblájára van fölírva letörülhetetlen visszaemlékezettel. A községi bíró lelkesítő szavakkal köszönte meg szives firodozásait a t. szolgabíró urnak, és mi is megújítva kívánjuk: hogy az Egek ura még sokáig éltesse más községeknél is boldogítására a kegyeletes Csorba Eduárd, t. cs. k. szolgabíró urunkat, szép tanodánkat pedig árnyékozza meg Szentlelkével, hogy az apák fiait e hon, a fejedelem, és Isten akaratát megértvén, a tartós boldogságra fölszállhassanak!

Osk. igazgató.

A kiesufolt asztali ima.

A nagyobb városok egyik vendéglőjében épen ebédelték. Az asztal különböző állásu egyénektől volt körülveve, mindazáltal legnagyobb részét a várórségbeli tiszték képezték. Az ebéd vig beszélgetés és élecek között folyt. Midőn egy magas és erős testalkatu fiatal ember lépett az asztalhoz, egyszerűen ugyan, de tisztességesen öltözve, egész külsejéről ítélve, falusi jószágirtokosnak látszott. A szent keresztet vetése és néhány buzgó fohász után tisztességesen leült az asztalhoz. Természetesen a jelenlevők rá irányozták tekintetüket. Némelyek bámulták, mások egymásnak tettek észrevételeket, legtöbben azonban gunyos nevetés közt huzták össze ajkukat, a mi későbbben hahotává növekedett.

Az idegen, ki épen a levest kezdte enni, nyugodtan hordta körül szemeit: „Uraim? kérdé azután, mért nevetnek egyszerre mindnyájan; talán én adtam rá okot?”

„Hogy ne nevetne az ember, így szólott bizonyos fiatal katona tiszt: midőn ön oly esodálatos arczrángatásokat tesz?” „Tehát ez az mi fölött önök oly jóízuen nevetnek, válaszolt az idegen. Tudja meg ön, hogy az esekélység valami tárgy felett negyven személylyel nevetni, de egy egész

társaság gúnya és fintorgatása ellenében megtenni azt, mit a vallási kötelesség- és lelkiismeretesség parancsol, ahhoz ember szükséges. En katholikus vagyok, és nem szegyenlem vallásomat, és szívesen hálát adok a jó Istennek vett jótéményeiért.

Mély esend állott be néhány perczig, a katonatiszt pedig zavarodva és pirulva nézte társait; az idegen azonban másra vitte át a beszéd folyamát, s a jelenlevőknek alkalom nyílott, ezen buzgó katholikusban, művelt és érdekes társalgóra ismerni.

Mínthogy pedig valamivel előbb kelt föl az asztaltól, hasonlókép mint először, keresztet csinált, s hálát adott a vett jótéményért, de most senki sem nevetett, legtöbben hallgattak, sőt némelyek még az evéssel is darabidőre felhagytak. A jelenlevőket illedelmesen üdvözölve, s viszont barátságosan üdvözöltetve, elhagyta az éttermet az idegen.

Különfelek.

— Ő es. s ap kir. **Fölsége** Majlandban sz. Ambrus székesegyházának fontartására évenként 30,000 lírát adományozni méltóztatott.

— Bécs városának községtanácsa a kath. legényegyletnek üdvös működése s a hitbuzgalom emelésére tett fáradozásainak némi elismerésül 500 e. ftot egy községi könyvtár alakítására pedig három évre 1500 ezüst ftot utalványozott.

— A bécsi bibornokérek a nagyszerű Szent-István-templom teljes helyreállítására és kiépítésére egyelet alakitani szándékozik, melynek mi annál inkább szeretünk fényes sikert ígérni, mínthogy a legmagasb es. kir. Austriai Ház vallásossága és nagylelkűsége mellett, Bécs sőt egész Austria lelkesedése és vallásos buzgalmára méltán számíthatunk. Ugyan ő eminentiája intézkedéseket tön, hogy Bécs néhány külvárosában új plebániái kerületek jelöltessenek ki, miután négy vagy öt lelképásztor 15—30 ezernyi hívek lelkiismeretét a legnagyobb önfeláldozással sem elégítheti ki.

— Jelül annak, hogy az istentelenség mennyire vemedhetik, s mennyi botrány okozója lehet, megemlítjük, hogy Schweizban, nevezetesen Tessin canton Loco helységében maga a községtanács, a gyónásnak eltörlését elhatározván, épen a bold. szűz Mária szeplőtelen fogantatása ünnepén a gyónszékeket a templomból kihuzoztatta, s a közpiacon midőn a hívek az isteni szolgálatból kijöttek, a nagyra szított lángok közé dobatta. — Már most karhoztassa valaki a ker. kath. anyaszentegyház azon szokását, miszerint a lytaniak alatt a „közszekegért” címzett imában, Istenhez ajtatos, igazságszerető eljárókért esedezik.

— Ő eminentiája Scitovszky k. János bibornokérekünk, kinek jelenlétét ott üdvözölni már évek óta megszoktuk, hol az egyház és hon java, a **Fejedelem** iránti büség és hódolat fényes kitüntetése forog kérdésben, e napokban Budapestben tartózkodni méltóztatott, munkás részt vevén azon tanácskozmányokon, melyek füladata volt, ő es. kir. **Fölségeiknek** magyarországbai jövetelök alkalmával, a fogadtatási ünnepélyeket meghatározni.

A pest-belvárosi-plebániában két új oltár lévő készülőben, a régiebb, s még mindig jó karban találtatott oltár, képei, szobrai és egyéb kellékeivel együtt, jutányos áron vidéki templomoknak átengedtetik.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer, Szerdán. Előfizetheti rá Pesten a Szent-István-társulat ügynökségénél; ezkorutza 6-ik szám alatt föld, vagy a szerkesztőségénél. Vidéken a es. kir. postahivataloknál. Előfizetési díj Budapestben kihordással félévre 1 ft. pp. vidékre postán borítékban félévre 1 ft. 20 kr. pp. Nagyobb csőd-hirdetés 2 ft. kisebb 1 ft. p. díjért közöltetik. Minden további hirdetésért az előbbi árak fele fizetendő. A lap szerkesztését illető levelek egyszerűen a „Katholikus Nép” lap szerkesztőségéhez” ezimezendők. (Pesten a jözsefvárosi plebániában.)

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT; FELELŐS SZERKESZTŐ SUJÁNSZKY ANTAL

Melléklet: Előfizetési fölhívás a Ker. kath. Hittanra.

Pesten 1857. Nyomatta HERZ JÁNOS, orszagut 6. szám alatt.

— Uj adakozások a Svábhegyi kápolnára és tanodára 1857. évben. Méltós. Farkas Imre székes-fehérvári püspök 10 pf; — ugyanott egy valaki 2 pfrtot. — Főtisztelendő veszprémi káptalan 5 pf; — főt. nyitrai káptalan 10 pf; — főt. egri káptalan 20 pf; összesen 47 pf. — mely kegyes adományokért legszívesb hála köszönetét az egylet nevében ezennel kijelenteni szoros tisztének tartja.

Halványi János vakintézet igazgató, s svábhegyi kápolnát, és tanodát építő választmány jegyzője.

Aláírási fölhívás

a pesti növendék papság m. e. i. iskolájától.

Az újévi korszakban rajzó irodalmi vállalatok után mi is beköszöntünk a t. közönségnek, jelentvén, hogy Ruinárt „Acta Martyrum” című világhíres művének utolsó részletét is lefordítottuk, s azt munkálataink ez évi huszonegyedik folyamában sajtó alá adjuk; miért is tisztelettel fölhívjuk a nagy közönséget, kegyeskednék megrendeléseit munkánkra mielőbb megtenni legfőlebb sz. József napig; egyébiránt nem előfizetésekkel, csak aláírásilag kívánjuk a megrendelt példányok számát hozzánk beküldetni, hogy a nyomtatás ügyében magunkat kellőleg tájékozhatassuk. A 30 innyi munka árát 1 ft. 20 kr. pp. állapítottuk meg, mely is csak az aláírt példány átvételével lesz fizetendő. Az előbbi I. és II. kötetből is szolgálhatunk még néhány példánnyal; (de, ha ezeket illetőleg szép számmal gyűlnének be a megrendelések, készeknek nyilatkozunk ezekből új kiadást rendezni.) Ara egy-egy kötetnek 1 ft. pp.

Pesten, Boldogasszonyhava 18-án 1857.

A pesti növ. papság m. e. i. iskolája.

Szent-István-Társulati ügy.

Társulati új tagok. Váczi egyházmegyében: Nt. Gyuresák Ignác saári administrator; t. Simon József nevendékpap.

Pesten: Nt. Hoffmann Ágoston nevendékpap; t. cz. Ponor Thewrewk Emil VIII. osztálytanuló; nt. Galgóczy Ignác k. r. tag.

Veszprémi egyházmegyében: t. cz. Medgyesy Lajos uti biztos kiskomáromban.

Észtergomi érseki megyében: Tek. Nozdroviczky Ferencz szbirói tollnok Pozsonyban; nt. Juhász Maximilián sz. f. r. aldozár Nagymegyeren.

Kassai egyházmegyében: Ft. Cserecsér Ferencz pr. r. kanonok; Ft. Szidor Antal pr. r. gymnasiumi igazgató Eperjesen.

Bécsben: Nt. Kusó Mátyás bécsi közkóroda lelkésze és gondnoka.

Nagyvárad egyházmegyében: t. cz. Brüsztli Jakab Szilágysomlyón.